

Reform i de blandede Gebeeter, i Grændsebestemmelserne mellem Kirke og Stat, en radical Reform i Bestemmelserne angaaende Daaben, Confirmationen, Egtteskabet, Edsfæstelsen og Begravelsen. Der skulder sig i det ominøse „m. m.“ i visse Henseender en Tvangslø, der kommer til os i Frihedens Navn. Jeg maa nu udtale, at jeg paa ingen Maade antager, at den ærede Forslagsstiller har af Noget, der kunde siges at være Uærlighed, valgt denne Titel, og jeg vil til hans Undskyldning og Forsvar gjøre opmærksom paa, at selv i Regjeringens Titler, Titler paa Love, som Regjeringen har forelagt, har der været saadanne uheldige Benævnelser f. Ex. ved Seminarieloven, hvor Ungen anede af Lovens Titel, at der skulde sig deri en heel ny Examen for dem, der vilde være Skolelærere. Jeg antager simpeltthen, at det hos den ærede Forslagsstiller har været grundet i en Ubehændighed. Han har været for hastig med at heise Flag, og derfor er han kommen til at heise et forkeert Flag (Stemmer: Ja!). Med Hensyn til Forslaget, saa antager jeg det i Almindelighed slet ikke for godt og gavnligt, at saadanne omfattende private Forslag forelægges for Thinget. Der hører til at forelægge et saadant Forslag en Undersøgelse af saavel hvad der er Lov her i Landet — en juridisk Dannelse — som ogsaa af, hvad der er Lov i andre Lande, som vort Fædreland kan sammenlignes med; hvad der f. Ex. i saa Henseende er Lov i England, hvad der er Lov i Frankrig, hvor der ogsaa er fri Religionsøvelse, og hvad der er Lov i Holland. Jeg veed nu ikke, hvorvidt den ærede Forslagsstiller har undersøgt disse Ting, men efter min tarvelige Kundskab til Jura og hvad dertil hører, kan jeg ikke Andet end skjønne, at han i den Henseende har taget Feil paa forskjellige Steder; de juridisk Dannede ville nærmere kunne oplyse dette. Jeg anseer det, som bemærket, i sig selv ikke for heldigt, at en privat Forslagsstiller kommer med et saadant Lovforslag til os. Men lad os nu forlade denne

Side, den formelle, og gaae over til Sagen selv. Min Stilling til Principet, der ligger i Sagen, er temmelig betydelig forskjellig fra den, som en foregaaende æret Taler, Rigsdagsmænden for Kjøbenhavns Bde Valgfreds (D. Müller) indtog. Jeg maa imidlertid med den samme ærede Taler være fuldkommen enig i, at Forslaget er fremkommen af en religiøs Stemning, ja, jeg tør lægge til, af en meer end sædvanlig religiøs Stemning; det er min fulde Overbeviisning. Men med den nævnte ærede Taler er jeg derimod, som sagt, uenig i mange forskjellige Punkter. For at nævne en Ting, som slog mig, da han fremkom dermed, han omtalte 1848 som noget saa Affhyeligt. Ja, mine Herrer! naar vi vilde dvæle ved vort Fædreland i dette Tidspunkt — og jeg troer, at vi bør sætte en bestemt Grændse mellem 1848 andetsteds, navnlig i Tydskland, og 1848 i Danmark, saa vilde jeg ønske, at den Stemning som da gjennemtrængte det danske Folk, gjennemtrænger det endnu (Hør! Hør!). Deri maa jeg altsaa være fuldstændig uenig med den ærede nævnte Taler. Dernæst er jeg ogsaa uenig med ham, forsaavidt han meente, at det var aldeles galt — saaledes opfattede jeg ham idetmindste — at arbejde paa Adskillelsen mellem det Kirkelige og det Statslige, at dette var saa sammenvævet gennem lange Tider, at der ikke kunde tænkes paa nogen Adskillelse. Dette er ikke min Mening. Jeg troer, at der bør arbejdes hen paa en Adskillelse af det Kirkelige og det Statslige, og jeg troer, at denne Adskillelse nødvendig maa indtræde, naar Tiden bliver moden; men jeg beder bemærket, at jeg siger: „naar Tiden bliver moden“; thi det er min væsentligste Indvending mod Forslaget, at Tiden ikke er moden. — Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Folkestemningen vil modtage dette Forslag, da er der navnlig mindet om den stærke Agitation mod det Spændteste Forslag, da det kom frem.